

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЕКОНОМІКИ ТА УПРАВЛІННЯ

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. декана факультету
економіки та управління
Андрій КОЦУР

« 31 » 08 2023 р.

Директор ІІІНОТ
Святослав ПИТЕЛЬ

« 31 » 08 2023 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ:

В.о. проректора
науково-педагогічної роботи
Віктор ОСТРОВЕРХОВ

« 31 » 08 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

“Корпоративне управління”

ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань: 05 “Соціальні та поведінкові науки”

Спеціальність: 051 “Економіка”

Освітньо-професійна програма – “Економіка та управління підприємством”

Кафедра економіки та економічної теорії

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. (семін.) (год.)	ІРС (год.)	Тренінг, КПЗ (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Екз. (сем.)
Денна	I	I	30	15	5	4	96	150	I
Заочна	I	II	8	4	-	-	138	150	II

Тернопіль – ЗУНУ
2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми підготовки магістра галузі знань 05 «Соціальні та поведінкові науки» спеціальності 051 «Економіка», затвердженої Вченою радою, протокол №10 від 23 червня 2023 р.

Робочу програму склав: професор кафедри економіки та економічної теорії, д.е.н., проф.

 ДЛУГОПОЛЬСЬКИЙ О.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та економічної теорії, протокол №1 від 29 серпня 2023 року.

Завідувач кафедри, д.е.н., проф.

КОЗЮК В.В.

Розглянуто і схвалено на засіданні групи забезпечення спеціальності «Економіка», протокол №1 від 30 серпня 2023 року.

Голова групи забезпечення спеціальності,
д.е.н., професор

КОЗЮК В.В.

Гарант ОПП «Економіка та управління підприємством»
д.е.н., проф.

ДЛУГОПОЛЬСЬКИЙ О.В.

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

“Корпоративне управління”

1. Опис дисципліни “Корпоративне управління”

Дисципліна – “Корпоративне управління”	Галузь знань, спеціальність, СВО	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS: 5	Галузь знань 05 “Соціальні та поведінкові науки”	Статус дисципліни Нормативна дисципліна Мова навчання Українська
Кількість залікових модулів – 4	Спеціальність 051 “Економіка” Освітньо-професійна програма підготовки магістра «Економіка та управління підприємством»	Рік підготовки: <i>Денна</i> – 1 <i>Заочна</i> – 1 Семестр: <i>Денна</i> – 1 <i>Заочна</i> – 1, 2
Кількість змістовних модулів – 2	Ступінь вищої освіти – другий (магістерський)	Лекції: <i>Денна</i> – 30 год. <i>Заочна</i> – 8 год. Практичні заняття: <i>Денна</i> – 15 год. <i>Заочна</i> – 4 год.
Загальна кількість годин: 150 год.		Самостійна робота: <i>Денна</i> – 100 год. (у т.ч. тренінг – 4 год.) <i>Заочна</i> – 138 год. Індивідуальна робота: <i>Денна</i> – 5 год.
Тижневих годин: <i>Денна</i> форма навчання 2 семестр – 10 год., з них аудиторні – 3 год.		Вид підсумкового контролю – екзамен

2. МЕТА І ЗАВДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ»

2.1. Мета вивчення дисципліни

Входження України у світовий економічний простір вимагає від вітчизняних підприємств запроваджувати принципи та стандарти корпоративного управління. Активізація процесів їх запровадження дозволяє встановлювати чіткі, прозорі і зрозумілі правила взаємовідносин між групами основних зацікавлених осіб та визначає їх межі повноважень та відповідальності за розвиток корпоративного підприємства.

Першочерговими та найважливішими напрямками вдосконалення системи корпоративного управління є забезпечення захисту прав акціонерів, особливо дрібних, що дозволить підприємствам залучати кошти як вітчизняних, так і іноземних інвесторів, а також більш оптимально та раціонально розподіляти капітал у масштабах української економіки. Заходи, які вдосконалюють корпоративні відносини, повинні розроблятися з урахуванням як міжнародних стандартів та підходів, так і досвіду вітчизняних корпорацій і специфіки української економіки. Це дозволить захистити інтереси акціонерів, підвищити конкурентоспроможність українських корпорацій, оздоровити інвестиційний клімат та економіку держави.

Метою дисципліни «Корпоративне управління» є формування у студентів компетентностей економіко-правового характеру щодо управління, організації, регулювання відносин між зацікавленими особами в системі корпоративного управління за умови підвищення ефективності функціонування підприємства корпоративного типу як господарюючого суб'єкта в ринковій економіці.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

Завданнями дисципліни «Корпоративне управління» є вивчення основних законодавчих та нормативних актів, які регламентують діяльність корпоративних підприємств в Україні та за її межами; опанування основними навиками визначення та розподілу компетенцій між учасниками корпоративних відносин для ефективної взаємодії між ними; вироблення умінь прийняття рішень щодо управління, організації, регулювання та мотивації усіх учасників корпоративних відносин.

Завдання лекційних занять

Мета проведення лекцій полягає у тому, щоб ознайомити студентів із головними методологічними та методичними аспектами корпоративного управління в Україні та світі.

Мета проведення лекцій полягає у:

- викладенні студентам у відповідності з програмою та робочим планом основних аспектів корпоративних відносин для підвищення ефективного управління корпораціями;

- формуванні у студентів цілісної системи теоретичних знань з курсу.

Завдання практичних занять

Мета проведення практичних занять полягає у тому, щоб виробити у студентів практичні навички корпоративного управління з метою їх використання у практичній фаховій діяльності.

Завдання проведення практичних занять:

- засвоїти основні моделі корпоративного управління для забезпечення ефективного функціонування корпорації;
- навчитися використовувати напрямки побудови системи внутрішньо-корпоративного управління та здійснювати корпоративний контроль;
- глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекціях.

2.3. Найменування та опис компетентностей, формування котрих забезпечує вивчення дисципліни:

- здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети;
- здатність формулювати професійні задачі в сфері економіки та розв'язувати їх, обираючи належні напрями і відповідні методи для їх розв'язання, беручи до уваги наявні ресурси;
- здатність обґрунтовувати управлінські рішення щодо ефективного розвитку суб'єктів господарювання;
- здатність виявляти та систематизувати ключові макротренди функціонування корпорацій різного типу, аналізувати сучасні моделі корпоративного управління та будувати рекомендації щодо їх оптимізації, застосовувати сучасні методи та інструменти корпоративного управління;
- здатність оцінювати економічні ризики та соціально-економічні наслідки корпоративних управлінських рішень, аналізувати економічне середовище компанії, обґрунтовувати вибір моделей корпоративної поведінки та культури.

2.4. Передумови для вивчення дисципліни

Вивчення курсу „Корпоративне управління” потребує знань з дисциплін: „Економіка підприємства”, „Мікроекономіка”, „Економіка галузевих ринків”, „Стратегія підприємства”.

2.5. Результати навчання

- вільно спілкуватися з професійних та наукових питань державною та іноземною мовами усно і письмово.;
- приймати ефективні рішення за невизначених умов і вимог, що потребують застосування нових підходів, методів та інструментарію соціально-економічних досліджень;
- оцінювати можливі ризики, соціально-економічні наслідки управлінських рішень;
- організовувати розробку та реалізацію соціально-економічних проєктів із врахуванням інформаційного, методичного, матеріального, фінансового та кадрового забезпечення;
- виявляти та систематизувати ключові макротренди функціонування корпорацій різного типу, аналізувати сучасні моделі корпоративного управління та

будувати рекомендації щодо їх оптимізації, застосовувати сучасні методи та інструменти корпоративного управління;

- оцінювати економічні ризики та соціально-економічні наслідки корпоративних управлінських рішень, аналізувати економічне середовище компанії, обґрунтовувати вибір моделей корпоративної поведінки та культури.

3. ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ “КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ”

Змістовий модуль 1. Теоретичні основи корпоративного управління

Тема 1. Корпоративний сектор як основа сучасної економіки

Корпоративна діяльність та розвиток корпоративних об'єднань. Поняття унітарного та корпоративного підприємства. Характерні риси корпоративного сектору. Поняття корпорації.

Корпоративні відносини та корпоративні інтереси. Учасники корпоративних відносин.

Формування системи корпоративного управління: сутність, цілі, завдання, принципи. Суб'єкти та об'єкти корпоративного управління. Міжгалузеві особливості систем корпоративного управління.

Література: [8],[11],[14],[15],[16],[18].

Тема 2. Концепції та моделі корпоративного управління

Концепції управління акціонерними товариствами. Концепція співучасників і агентська концепція. Організаційна модель системи корпоративного управління.

Учасники процесу корпоративного управління. Поняття моделі корпоративного управління. Особливості англо-американської, німецької та азійської (японської) моделей корпоративного управління. Сімейна модель корпоративного управління.

Порівняльний аналіз моделей корпоративного управління. Формування української моделі корпоративного управління.

Література: [2],[3],[8],[11],[13],[15],[16].

Тема 3. Інституціональні засади корпоративного управління

Законодавче забезпечення корпоративного управління в Україні. Рівні правової бази функціонування корпорацій та забезпечення корпоративного управління. Закони України «Про акціонерні товариства», «Про господарські товариства».

Міжнародні стандарти корпоративного управління та національні кодекси корпоративної поведінки. Класифікація стандартів корпоративного управління. Національні принципи (кодекси) корпоративного управління.

Сучасні моделі корпоративного управління. Інсайдерська та аутсайдерська системи управління. Змішана система управління корпораціями.

Література: [1],[2],[4],[7],[8],[11],[13],[15].

Тема 4. Організаційні елементи корпоративного управління

Структура корпоративного управління. Передумови успішного розвитку корпорації та досягнення її фінансової стабільності. Трирівнева та дворівнева структура корпоративного управління.

Загальні збори акціонерів: компетенції та порядок проведення. Питання, що належать до виключної компетенції загальних зборів акціонерів: організаційні, майнові, змішані. Причини скликання позачергових зборів акціонерів.

Організація роботи наглядової ради корпорації. Питання, що належать до виключної компетенції наглядової ради корпорації. Порядок формування наглядової ради.

Виконавчі органи корпорації, їх види та компетенції. Корпоративний секретар та його функції в системі корпоративного управління.

Література: [2],[3],[4],[8],[11],[15],[16].

Змістовий модуль 2. Механізми корпоративного управління та ефективність діяльності корпоративних структур

Тема 5. Механізми корпоративного управління

Побудова системи внутрішньокорпоративного управління. Чинники, що впливають на формування системи внутрішньокорпоративного управління. Винагороди і дивіденди.

Корпоративний контроль. Структура внутрішнього корпоративного контролю. Об'єкти корпоративного контролю. Органи управління корпорації, які здійснюють внутрішній контроль.

Корпоративна культура і корпоративна етика. Рівні корпоративної культури. Основні елементи корпоративної культури. Система корпоративної етики в корпораціях.

Література: [2],[3],[4],[7],[8],[11],[13],[14],[15],[16],[18].

Тема 6. Інформаційна система корпорації

Поняття і принципи розкриття інформації. Інформація, що підлягає обов'язковому оприлюдненню. Інформація з обмеженим доступом: конфіденційна інформація, таємна інформація, службова інформація. Принципи розкриття інформації про корпорацію.

Корпоративні комунікації. Зовнішні та внутрішні корпоративні комунікації. Напрямки поширення зовнішніх корпоративних комунікацій. Завдання та інструменти внутрішніх корпоративних комунікацій.

Вітчизняна та зарубіжна практика розкриття інформації. Досвід розкриття інформації у США та Японії.

Література: [1],[2],[4],[7],[8],[10],[11],[15].

Тема 7. Корпоративна соціальна відповідальність

Сутність та складові елементи корпоративної соціальної відповідальності, рівні її впровадження. Теорії «корпоративного егоїзму», «корпоративного альтруїзму» та «розумного егоїзму» корпорації. Застосування концепції «стейкхолдерів». Складові елементи корпоративної соціальної відповідальності.

Принципи корпоративної соціальної відповідальності та критерії її дотримання в корпорації. Базові принципи Глобального договору ООН в системі корпоративної соціальної відповідальності. Напрями взаємодії корпорації з групами зацікавлених сторін в рамках реалізації політики корпоративної соціальної відповідальності.

Показники оцінки корпоративної соціальної відповідальності. Індексний метод оцінювання корпоративної соціальної відповідальності. Показники обсягу та структури соціальних інвестицій. Показники оцінки корпоративної соціальної відповідальності за критерієм соціальних витрат.

Механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю. Цикл управління корпоративною соціальною відповідальністю.

Література: [4],[5],[6],[7],[9],[10],[13],[17],[19].

Тема 8. Злиття і поглинання як форма корпоративного управління

Види і мотиви злиття та поглинання. Класифікація процесів злиття і поглинання за характером інтеграції компаній, за національною приналежністю поєднаних компаній, за відношенням компаній до процесів злиття та поглинання. Внутрішні та зовнішні мотиваційні чинники злиття чи поглинання.

Ринок злиття і поглинання. Чинники, які негативно впливають на динаміку і розвиток процесів злиття і поглинання в Україні. Рейдерство як незаконний метод поглинання акціонерних товариств в Україні.

Світові тенденції корпоративного злиття і поглинання. Напрямки державного контролю за процесами злиття і поглинання в розвинених країнах. Механізми і структурні особливості міжнародного злиття і поглинань. Корпоративне право: злиття і поглинання.

Література: [2],[4],[8],[11],[13],[15].

Тема 9. Ефективність та якість корпоративного управління

Критерії ефективності корпоративного управління. Фактори впливу на ефективність корпоративного управління.

Критерії якості корпоративного управління. Система показників оцінки якості корпоративного управління: показники, що відображають ступінь дотримання в компанії принципів корпоративного управління; показники, що характеризують результати фінансово-господарської діяльності компанії; показники, що відображають ризики корпоративного управління.

Організаційна ефективність корпоративного управління.

Література: [2],[4],[8],[11],[15],[16],[19].

Тема 10. Корпоративне управління та інвестиційний процес

Корпоративне управління як важливий фактор інвестицій і економічного зростання. Основні стадії інвестиційного процесу.

Планування та реалізація інвестиційних рішень на рівні корпорацій. Внутрішні та зовнішні джерела фінансування проектів. Класифікація типів капіталовкладень.

Особливості стратегічного інвестиційного планування. Дворівневе та трирівневе корпоративне планування.

Прийняття і реалізація інвестиційних рішень. Фактори, що впливають на пропозицію про капітальні вкладення.

Типи планування і інвестиційні обмеження. Концесійні форми взаємодії держави і корпорацій в інвестиційному процесі. Фондовий ринок.

Література: [2],[4],[11],[13],[15],[17],[18].

Тема 11. Управління державними корпоративними правами

Корпоративний сектор держави та його структура. Державне управління корпоративними правами.

Фонд державного майна України в системі управління державними корпоративними правами. Основні завдання та функції Фонду державного майна України. Нормативно-правові акти, що регламентують повноваження Фонду державного майна України щодо участі у процедурах банкрутства підприємств-боржників.

Механізм управління державними корпоративними правами. Суб'єкти управління корпоративними правами держави.

Оцінювання ефективності управління державними корпоративними правами. Соціально-економічні та фінансово-господарські показники оцінки діяльності акціонерного товариства з корпоративними правами держави.

Література: [1],[4],[7],[8],[9],[10],[11],[13].

Тема 12. Цінні папери та їх роль у корпоративному управлінні

Цінні папери акціонерного товариства. Особливості формування ринку акцій. Прості та привілейовані акції. Корпоративні облігації.

Цінні папери та їх класифікація. Документарні та бездокументарні цінні папери. Іменні цінні папери. Особливості цінних паперів на пред'явника. Види цінних паперів: акції; облігації внутрішніх і зовнішніх державних позик; облігації місцевих позик; облігації підприємств; казначейські зобов'язання; ощадні сертифікати; інвестиційні сертифікати; векселі; приватизаційні папери.

Емісія цінних паперів. Види професійної діяльності на фондовому ринку.

Набуття права власності на акції. Реєстр акціонерів.

Література: [2],[7],[8],[11],[15],[16].

Тема 13. Корпоративні конфлікти та їх вирішення

Теоретичні засади визначення конфліктів і конфліктних ситуацій. Конфлікти та їх види. Стадії розвитку конфлікту. Ознаки конфліктної ситуації. Шляхи уникнення конфлікту. Умови розв'язання конфліктної ситуації керівником. Оптимальні види поведінки в конфліктній ситуації.

Погляд сучасного менеджменту на негативні і позитивні сторони конфліктів та їх вплив на ефективність процесу прийняття рішень робочою групою.

Функціональність конфлікту у підвищенні ефективності організації. Дефункціональність конфлікту та її вплив на колективне співробітництво та ефективність організації. Ефективність управління конфліктом та формування його функціональності/ дефункціональності.

Структурні та міжособові конфлікти в організаціях. Методики розв'язання структурних конфліктів. Причини міжособових конфліктів, методи вирішення цих конфліктів.

Алгоритм вирішення конфлікту через вирішення проблеми.

Раціонально-інтуїтивний метод вирішення конфліктів Дж. Г. Скотта, вирішення конфлікту через модель оволодіння конфліктною ситуацією.

Корпоративна культура та патріотизм: межі поєднання.

Література: [2],[4],[7],[8],[9],[11],[14],[15],[18].

4. СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ “КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ”

(денна форма навчання)

	Кількість годин				
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи корпоративного управління					
Тема 1. Корпоративне управління як фактор розвитку економіки	2	2	6	-	Тести
Тема 2. Концепції та моделі корпоративного управління	4	2	6	-	Опитування
Тема 3. Інституціональні засади корпоративного управління	4	1	6	-	Кейси
Тема 4. Організаційні елементи корпоративного управління	2	1	6	-	Кейси
Заліковий модуль 1 (модульна контрольна робота)					2
Змістовий модуль 2. Механізми корпоративного управління та ефективність діяльності корпоративних структур					
Тема 5. Механізми корпоративного управління	2	1	8	1	Завдання
Тема 6. Інформаційна система корпорації	2	1	8	1	Завдання
Тема 7. Корпоративна соціальна відповідальність	2	1	8	1	Кейси
Тема 8. Злиття і поглинання як форма корпоративного управління	2	1	8	1	Тести
Тема 9. Ефективність та якість корпоративного управління	2	1	8	1	Кейси, задачі
Тема 10. Корпоративне управління та інвестиційний процес	2	1	8	-	Завдання
Тема 11. Управління державними корпоративними правами	2	1	8	-	Кейси
Тема 12. Цінні папери та їх роль у корпоративному управлінні	2	1	8	-	Задачі
Тема 13. Корпоративні конфлікти та їх вирішення	2	1	8	-	Кейси
Заліковий модуль 2 (ректорська контрольна робота)					2
Тренінг	-	-	4	-	
Заліковий модуль 2 (захист КПЗ)					2
Разом	30	15	100	5	

СТРУКТУРА ЗАЛІКОВОГО КРЕДИТУ З ДИСЦИПЛІНИ “КОРПОРАТИВНЕ УПРАВЛІННЯ”

(заочна форма навчання)

	Кількість годин			
	Лекції	Практичні заняття	Самостійна робота	Індивідуальна робота
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи корпоративного управління				
Тема 1. Корпоративне управління як фактор розвитку економіки	1	-	14	-
Тема 2. Концепції та моделі корпоративного управління	1	-	10	-
Тема 3. Інституціональні засади корпоративного управління	-	1	10	-
Тема 4. Організаційні елементи корпоративного управління	-	-	10	-
Змістовий модуль 2. Механізми корпоративного управління та ефективність діяльності корпоративних структур				
Тема 5. Механізми корпоративного управління	1	-	10	-
Тема 6. Інформаційна система корпорації	1	1	10	-
Тема 7. Корпоративна соціальна відповідальність	1	-	10	-
Тема 8. Злиття і поглинання як форма корпоративного управління	1	-	10	-
Тема 9. Ефективність та якість корпоративного управління	1	1	10	-
Тема 10. Корпоративне управління та інвестиційний процес	-	-	10	-
Тема 11. Управління державними корпоративними правами	1	-	10	-
Тема 12. Цінні папери та їх роль у корпоративному управлінні	-	1	10	-
Тема 13. Корпоративні конфлікти та їх вирішення	-	-	14	-
Разом	8	4	138	-

ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Практичне заняття №1

Тема. Корпоративне управління як фактор розвитку економіки

Мета: засвоїти основні поняття та визначення в галузі корпоративного управління, дослідити особливості формування системи корпоративного управління.

Питання для обговорення:

1. Корпоративна діяльність та розвиток корпоративних об'єднань.
2. Корпоративні відносини та корпоративні інтереси.
3. Формування системи корпоративного управління: сутність, цілі, завдання, принципи.
4. Міжгалузеві особливості систем корпоративного управління.

Література: [8],[11],[14],[15],[16],[18].

Практичне заняття № 2

Тема. Концепції та моделі корпоративного управління

Мета: ознайомитись з основними концепціями управління акціонерними товариствами, здійснити порівняльний аналіз моделей корпоративного управління та виявити особливості його вітчизняної моделі.

Питання для обговорення:

1. Концепції управління акціонерними товариствами.
2. Учасники процесу корпоративного управління.
3. Поняття моделі корпоративного управління.
4. Моделі корпоративного управління та їх порівняльний аналіз.
5. Формування української моделі корпоративного управління.

Література: [2],[3],[8],[11],[13],[15],[16].

Практичне заняття № 3

Тема. Інституціональні засади корпоративного управління

Мета: засвоїти основні положення законодавчого забезпечення корпоративного управління в Україні та ознайомитись з міжнародними стандартами в даній галузі.

Питання для обговорення:

1. Законодавче забезпечення корпоративного управління в Україні.
2. Міжнародні стандарти корпоративного управління та національні кодекси корпоративної поведінки.
3. Сучасні моделі корпоративного управління.

Література: [1],[2],[4],[7],[8],[11],[13],[15].

Тема. Організаційні елементи корпоративного управління

Мета: зрозуміти закономірності функціонування основних організаційних елементів корпоративного управління

Питання для обговорення:

1. Структура корпоративного управління.
2. Загальні збори акціонерів: компетенції та порядок проведення.
3. Організація роботи наглядової ради корпорації.
4. Виконавчі органи корпорації, їх види та компетенції.
5. Корпоративний секретар та його функції в системі корпоративного управління.

Література: [2],[3],[4],[8],[11],[15],[16].

Практичне заняття № 4

Тема. Механізми корпоративного управління

Мета: засвоїти процедуру побудови системи внутрішньо корпоративного управління, визначити роль і місце корпоративної культури і етики в механізмі корпоративного управління.

Питання для обговорення:

1. Побудова системи внутрішньо корпоративного управління. Винагороди і дивіденди.
2. Корпоративний контроль.
3. Корпоративна культура і корпоративна етика.

Література: [2],[3],[4],[7],[8],[11],[13],[14],[15],[16],[18].

Тема. Інформаційна система корпорації

Мета: опанувати основи побудови інформаційної системи корпорації, засвоїти основні поняття та принципи розкриття інформації; дослідити практику розкриття інформації на прикладі конкретних корпорацій.

Питання для обговорення:

1. Поняття та принципи розкриття інформації.
2. Корпоративні комунікації.
3. Вітчизняна та зарубіжна практика розкриття інформації.

Література: [1],[2],[4],[7],[8],[10],[11],[15].

Практичне заняття № 5

Тема. Корпоративна соціальна відповідальність

Мета: засвоїти поняття корпоративної соціальної відповідальності: її складові елементи, принципи та рівні впровадження на підприємстві; ознайомитись з системою показників з оцінювання корпоративної соціальної відповідальності та особливостями формування механізму управління корпоративною соціальною відповідальністю.

Питання для обговорення:

1. Сутність та складові елементи корпоративної соціальної відповідальності, рівні її впровадження.
2. Принципи корпоративної соціальної відповідальності та критерії її дотримання в корпорації.

3. Показники оцінки корпоративної соціальної відповідальності.
4. Механізм управління корпоративною соціальною відповідальністю.

Література: [4],[5],[6],[7],[9],[10],[13],[17],[19].

Тема. Злиття і поглинання як форма корпоративного управління

Мета: з'ясувати види і мотиви злиття та поглинання, дослідити світові тенденції корпоративного злиття і поглинання та ознайомитись з основними положеннями корпоративного права в даній галузі.

Питання для обговорення:

1. Види і мотиви злиття та поглинання.
2. Ринок злиття і поглинання.
3. Світові тенденції корпоративного злиття і поглинання.
4. Корпоративне право: злиття і поглинання.

Література: [2],[4],[8],[11],[13],[15].

Практичне заняття № 6

Тема. Ефективність та якість корпоративного управління

Мета: дослідити фактори впливу на ефективність корпоративного управління та ознайомитись з критеріями якості корпоративного управління; ознайомитись з системою показників оцінки якості корпоративного управління.

Питання для обговорення:

1. Стандарти корпоративного управління.
2. Фактори впливу на ефективність корпоративного управління.
3. Критерії якості корпоративного управління.
4. Система показників оцінки якості корпоративного управління.

Література: [2],[4],[8],[11],[15],[16],[19].

Тема. Корпоративне управління та інвестиційний процес

Мета: з'ясувати специфічні особливості інвестиційного процесу на рівні корпорацій; дослідити концесійні форми взаємодії держави і корпорацій в інвестиційному процесі.

Питання для обговорення:

1. Корпоративне управління як важливий фактор інвестицій і економічного зростання
2. Планування та реалізація інвестиційних рішень на рівні корпорацій.
3. Особливості стратегічного інвестиційного планування.
4. Прийняття і реалізація інвестиційних рішень.
5. Концесійні форми взаємодії держави і корпорацій в інвестиційному процесі.

Література: [2],[4],[11],[13],[15],[17],[18].

Практичне заняття № 7

Тема. Управління державними корпоративними правами

Мета: ознайомитись з особливостями роботи корпоративного сектору держави, визначити місце і роль Фонду державного майна України в системі управління державними корпоративними правами.

Питання для обговорення:

1. Корпоративний сектор держави та його структура.

2. Фонд державного майна України в системі управління державними корпоративними правами.
3. Механізм управління державними корпоративними правами.
4. Оцінювання ефективності управління корпоративними правами держави.

Література: [1],[4],[7],[8],[9],[10],[11],[13].

Тема. Цінні папери та їх роль у корпоративному управлінні

Мета: засвоїти особливості основних видів цінних паперів та з'ясувати їх роль у корпоративному управлінні; ознайомитись з процедурою емісії цінних паперів та правилами набуття прав власності на акції.

Питання для обговорення:

1. Цінні папери акціонерного товариства.
2. Цінні папери та їх класифікація.
3. Емісія цінних паперів.
4. Набуття права власності на акції.
5. Реєстр акціонерів.

Література: [2],[7],[8],[11],[15],[16].

Практичне заняття № 8

Тема. Корпоративні конфлікти та їх вирішення

Мета: засвоїти зміст та основні стадії корпоративного конфлікту; ознайомитись з напрямками впливу конфліктів на ефективність діяльності організації.

Питання для обговорення:

1. Конфлікти та конфліктні ситуації.
2. Стадії розвитку конфлікту.
3. Функціональність та дефункціональність конфлікту.
4. Причини міжособових конфліктів.
5. Корпоративна культура та патріотизм: межі поєднання.

Література: [2],[4],[7],[8],[9],[11],[14],[15],[18].

6. КОМПЛЕКСНЕ ПРАКТИЧНЕ ІНДИВІДУАЛЬНЕ ЗАВДАННЯ

Мета виконання індивідуальної роботи (КПЗ) – підвищення рівня економічних знань студентів в процесі самостійної підготовки для оволодіння професією під керівництвом викладача.

Комплексне практичне індивідуальне завдання реалізується у формі наскрізного практичного завдання, вирішення якого потребує успішного засвоєння змісту дисципліни «Корпоративне управління» та отримання навиків застосування набутих знань шляхом обґрунтування проектів.

Студент повинен проаналізувати та представити у вигляді схеми систему корпоративного управління, що діє на одній із зарубіжних корпорацій. Свої міркування слід доповнити обґрунтованими висновками щодо належності управлінської моделі досліджуваної корпорації до відомих у світі моделей корпоративного управління (англо-американської, німецької, японської, сімейної), їх переваг та недоліків.

За узгодженням з викладачем студент обирає свій варіант комплексного практичного індивідуального завдання (назву корпорації) та виконує його впродовж семестру відповідно до встановлених графіків, дотримання яких є необхідною передумовою допуску до здачі змістовних модулів.

Виконання КПЗ є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

ПЕРЕЛІК

корпорацій для виконання комплексного практичного індивідуального завдання з курсу «Корпоративне управління»

1. Google
2. Walt Disney
3. Intel
4. PepsiCo
5. General Motors
6. Ford
7. Apple
8. General Electric
9. Procter & Gamble
10. Yahoo!
11. Microsoft
12. Volkswagen
13. Daimler
14. BMW
15. Siemens
16. Deutsche Post DHL
17. CLAAS Vertriebsgesellschaft mbH
18. Deutsche Telekom
19. Metro
20. Deutsche Bahn
21. Mitsubishi

22. Sumitomo Mitsui Financial Group
23. Nokia
24. Toyota
25. Sony
26. Nissan
27. Komatsu
28. Canon
29. Toyota
30. Omron

7. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

Важливе значення в процесі вивчення дисципліни „Корпоративне управління” має самостійна робота студентів, яка сприяє одержанню глибоких знань, вмінь і практичних навичок.

Самостійна робота студента включає такі види діяльності:

- робота з літературою та підготовкою до поточного контролю;
- виконання індивідуальної роботи як одна з форм звітності про підсумки самостійної роботи;
- самостійне опрацювання поданих нижче питань.

для магістрів

Питання, винесені для самостійної роботи студентів	
<i>Денна форма навчання</i>	<i>Заочна форма навчання</i>
1. Практика корпоративного управління в Україні.	1. Практика корпоративного управління в Україні.
2. Національні стандарти США у сфері корпоративного управління	2. Національні стандарти США у сфері корпоративного управління
3. Англо-американська модель корпоративного управління	3. Англо-американська модель корпоративного управління
4. Західноєвропейська модель корпоративного управління	4. Західноєвропейська модель корпоративного управління
5. Японська модель корпоративного управління	5. Японська модель корпоративного управління
6. Історичні передумови виникнення акціонерних товариств	6. Історичні передумови виникнення акціонерних товариств
7. Організаційні засади формування корпоративних об'єднань	7. Організаційні засади формування корпоративних об'єднань
8. Акціонерні товариства в Україні: проблеми та перспективи розвитку	8. Акціонерні товариства в Україні: проблеми та перспективи розвитку
9. Міжнародні стандарти практики корпоративного управління	9. Міжнародні стандарти практики корпоративного управління
10. Форми існування акціонерного капіталу	10. Форми існування акціонерного капіталу
11. Сутність механізмів корпоративного управління	11. Сутність механізмів корпоративного управління
12. Організаційні засади формування корпоративних об'єднань	12. Організаційні засади формування корпоративних об'єднань
13. Інтеграційні корпоративні системи	13. Інтеграційні корпоративні системи
14. Державне регулювання корпоративного сектора в Україні	14. Державне регулювання корпоративного сектора в Україні
15. Тенденції розвитку фондового ринку України	15. Тенденції розвитку фондового ринку України
16. Інфраструктура корпоративного середовища	16. Інфраструктура корпоративного середовища
17. Позабіржові фондові ринки	17. Позабіржові фондові ринки
18. Інвестиційні фонди в Україні	18. Інвестиційні фонди в Україні
19. Функціонування інвестиційних компаній в Україні	19. Функціонування інвестиційних компаній в Україні
20. Довірчі товариства в Україні	20. Довірчі товариства в Україні
21. Прозорість та розкриття інформації в корпораціях	21. Прозорість та розкриття інформації в корпораціях
22. Контроль за фінансово-господарською діяльністю корпорацій	22. Контроль за фінансово-господарською діяльністю корпорацій
23. Корпоративна культура в корпораціях	23. Теоретичні підходи та методи оцінки корпоративної культури
	24. Міжнародні стандарти фінансової звітності

<p>24. Міжнародні стандарти фінансової звітності корпорацій</p> <p>25. Дивідендна політика в акціонерних товариствах</p> <p>26. Антикризове управління в корпораціях</p> <p>27. Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління</p> <p>28. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями</p> <p>29. Особливості тактичного і стратегічного управління корпораціями</p> <p>30. Види та етапи розробки корпоративної стратегії</p> <p>31. Рейдерство та механізми захисту від ворожих поглинань в корпораціях</p> <p>32. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями</p> <p>Корпоративні конфлікти та їх наслідки</p>	<p>корпорацій</p> <p>25. Дивідендна політика в акціонерних товариствах</p> <p>26. Антикризове управління в корпораціях</p> <p>27. Оцінка ефективності механізмів корпоративного управління</p> <p>28. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями</p> <p>29. Особливості тактичного і стратегічного управління корпораціями</p> <p>30. Види та етапи розробки корпоративної стратегії</p> <p>31. Рейдерство та механізми захисту від ворожих поглинань в корпораціях</p> <p>32. Напрями підвищення ефективності управління корпораціями</p> <p>33. Стимулювання персоналу корпорації</p> <p>34. Побудова системи внутрішньо-корпоративного управління.</p> <p>35. Антимонопольна діяльність в корпоративному секторі</p> <p>36. Роль та значення розкриття інформації в акціонерному товаристві</p> <p>37. Формування капіталу підприємств корпоративного типу</p> <p>38. Особливості функціонування інститутів спільного інвестування</p> <p>39. Принципи корпоративного управління Європейського банку реконструкції і розвитку</p> <p>40. Принципи застосування корпоративного управління</p> <p>41. Конфедерації європейських асоціацій акціонерів</p> <p>42. Національні кодекси корпоративного управління</p> <p>43. Вплив зовнішнього середовища на функціонування корпорацій</p> <p>44. Особливості функціонування холдингових компаній в Україні та зарубіжних країнах</p> <p>45. Механізми контролю в системі корпоративного управління</p> <p>46. Теоретичні підходи та методи оцінки корпоративної культури</p> <p>47. Сутність рейтингових оцінок діяльності корпорацій</p>
--	--

8. ТРЕНІНГ З ДИСЦИПЛІНИ

1. **Вступна частина** проводиться з метою ознайомлення студентів з темою тренінгового заняття.

2. **Організаційна частина** полягає у створенні робочого настрою у студентському колективі, встановленні правил проведення тренінгового заняття та умов підбиття підсумків. Ознайомлення студентів з роздатковим матеріалом: сценарієм ділової гри, бланками документів, таблицями і т.п.

3. **Практична частина** реалізується групою чи підгрупами студентів чисельністю у 3-6 осіб шляхом виконання завдань тренінгу чи проблемних питань тренінгового заняття.

4. **Підведення підсумків** відбувається шляхом обговорення результатів виконаних тренінгових завдань групою чи підгрупами студентів. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Тематика тренінгу

Тема тренінгу 1: Світовий та вітчизняний досвід державного регулювання корпоративного сектора.

Тема тренінгу 2: Оцінювання ефективності та якості корпоративного управління в галузі.

9. ЗАСОБИ ОЦІНЮВАННЯ ТА МЕТОДИ ДЕМОНСТРУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

У процесі вивчення дисципліни «Корпоративне управління» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

- стандартизовані тести;
- поточне опитування;
- залікове модульне тестування та опитування;
- аналітичні звіти, реферати;
- розрахункові та розрахунково-графічні роботи;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів КППЗ;
- студентські презентації та виступи на наукових заходах;
- ректорська контрольна робота;
- залік;
- інші види індивідуальних та групових завдань.

10. КРИТЕРІЇ, ФОРМИ ПОТОЧНОГО ТА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни “Корпоративне управління” визначається як середньозважена величина залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту*:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3 КПЗ	Заліковий модуль 4 Екзамен
20%	20%	20%	40%
1. Опитування під час заняття (теми 1-4 по 10 балів) 2. Письмова робота (60 балів)	1. Опитування під час заняття (теми 5-13 по 10 балів) 2. Письмова робота (10 балів)	1. Активна участь у тренінгах (20 балів) 2. Написання КПЗ на основі індивідуальних завдань (50 балів) 3. Захист КПЗ (30 балів)	1. Відповіді на два запитання, кожне з яких оцінюється у 20 балів (40 балів) 2. Розв'язок управлінської ситуації, кейсу, задачі (60 балів)

Шкала оцінювання

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

11. ІНСТРУМЕНТИ, ОБЛАДНАННЯ ТА ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ, ВИКОРИСТАННЯ ЯКИХ ПЕРЕДБАЧАЄ НАВЧАЛЬНА ДИСЦИПЛІНА

№	Найменування	Номер теми
1.	Проектор ViewSonic PJ 7223 (1 шт.) рік введення в експлуатацію 2016 рік, ремонтних робіт не проводилось. Підключення до комп'ютерів на процесорі Intel Celeron CPU G540 (2,5 GHz RAM 2Gb, HDD 500 Gb). Дата введення в експлуатацію грудень 2016 року (24 шт.) Ремонтних робіт не проводилось. Монітор Philips 193vV5LSB2 (24 шт.) Базове програмне забезпечення: ОС Windows 10 – згідно ліцензії Microsoft IT Academy та Microsoft DreamSpark for Students Програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office, телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox); система фінансового моделювання та аналізу Project Expert.	1-13

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

1. Беяневич О.А. (2018). Про захист прав суб'єктів корпоративного управління. Актуальні проблеми приватного права : матеріали наук.-практ. конф., Харків, 14 лют. 2018 р. Харків. 38-40.
2. Бондар Ю.А., Легінькова Н.І. (2018). Основні аспекти корпоративного управління підприємством. *Інтелект* XXI. N4. URL: http://www.intellect21.nuft.org.ua/journal/2018/2018_4/7.pdf.
3. Ван ден Берг Гербен (2020). 25 ключових моделей управління / Пер. з англ. В.Луненко. Харків: Фабула. 208 с.
4. Господарський кодекс України від 14.08.2021. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
5. Длугопольський О.В., Коровицька О. (2020). Емпіричні критерії оцінки політики соціальної відповідальності корпорацій. *Східна Європа: економіка, бізнес та управління*, 1(24), 54-63.
6. Длугопольський О.В., Олійник Д. (2020). Соціальна відповідальність бізнесу: приклади розвинутих країн світу для України. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*, 2(6), 265-273.
7. Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо підвищення рівня корпоративного управління в акціонерних товариствах» (2019) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1983-19#Text>
8. Ігнатська І.А., Агафонова О.І. (2019). Корпоративне управління: підручник. Київ: «Центр навчальної літератури». 600 с.
9. Іоргачова М. (2018). Проблеми корпоративного управління в Україні. Електронне науково-фахове видання «Ефективна економіка». №11.
10. Корпоративне управління в системі економічної безпеки: навч. посібник / За заг. ред. З.Б. Живко. Львів, 2018. 456 с.
11. Міжнародні та національні стандарти корпоративного управління: збірник кодексів та принципів (2019) URL: http://pmguinfo.dp.ua/images/documents/korp_otnosheniya/stand_korp_upravlenija.pdf
12. Синегуб П. (2021). Температурний режим компанії 36,6. *Фундамент корпоративної культури компанії*. Київ: Vivat. 208 с.
13. Das S.K., Mishra C.R. (2020). *Corporate Governance*. New Delhi.
14. Gorova, K., Dluhopolskyi, O., Dluhopolska, T. (2019). Entering in the global manufacturing outsourcing market and innovative development of the Ukrainian industrial enterprises. *Economy and Sociology. Theoretical and scientifically journal*, Category „B”, Vol.2, P. 20-31.
15. Horowitz B. (2019) *What You Do Is Who You Are: How to Create Your Business Culture*. New York: Harper Business, 288 p.
16. Oleksiv, I., Lema, H., Kharchuk, V., Lisovych, T., Dluhopolskyi, O., Dluhopolska, T. (2020). Identification of stakeholder's importance for the company's social responsibility using the analytic hierarchy process. 10th International Conference on Advanced Computer Information Technologies (16-18 September 2020). Deggendorf, Germany, 573-576.
17. Raval, V.H. (2020). *Corporate Governance. A Pragmatic Guide for Auditors, Directors, Investors, and Accountants*. CRC Press.
18. Yousuf, A., Lorestani Zeynvand, V., Felfoldi, J., Zatonatska, T., Kozlovskyi, S., Dluhopolskyi, O. (2021). Companies performance management: the role of operational flexibility. *Marketing and Management of Innovations*, Vol.1, 30-37.
19. Zatonatska, T., Dluhopolskyi, O. (2019). Modelling the efficiency of the cloud computing implementation at enterprises. *Marketing and Management of Innovations*, Vol.3, 45-59.